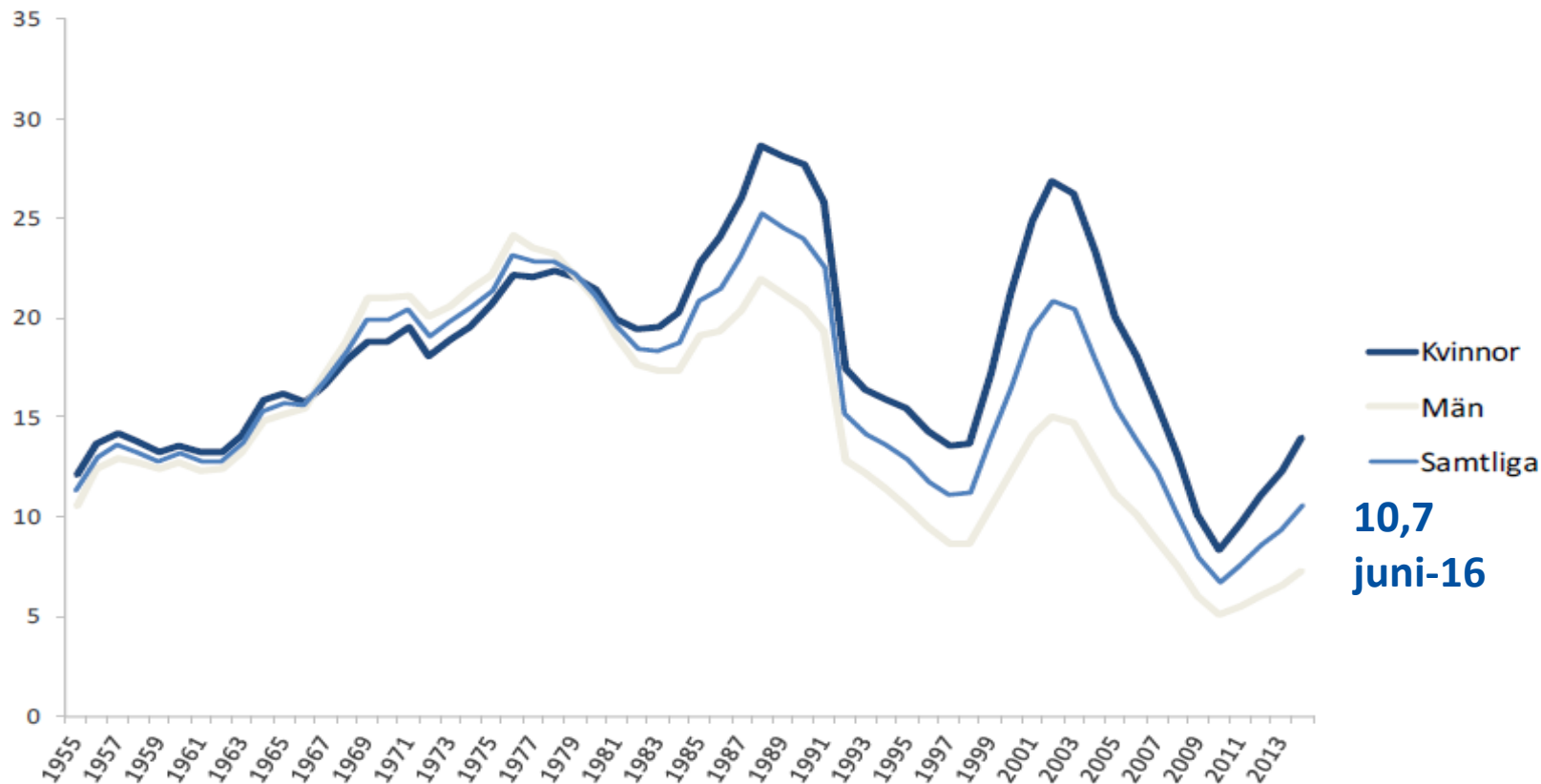

Analys av sjukfrånvaro och förslag på åtgärder

Lt-styr 2016-09-06

Karin Edlund
Arbetsmiljöchef

Sjukfrånvarorns utveckling 1955–2014

Källa: Försäkringskassan

Faktorer som påverkar sjukfrånvaron

Sjuk-
försäkringens
utformning

Arbets-
marknaden
och arbets
livet

Aktörernas
förmåga och
möjligheter

Attityder
och
beteenden?

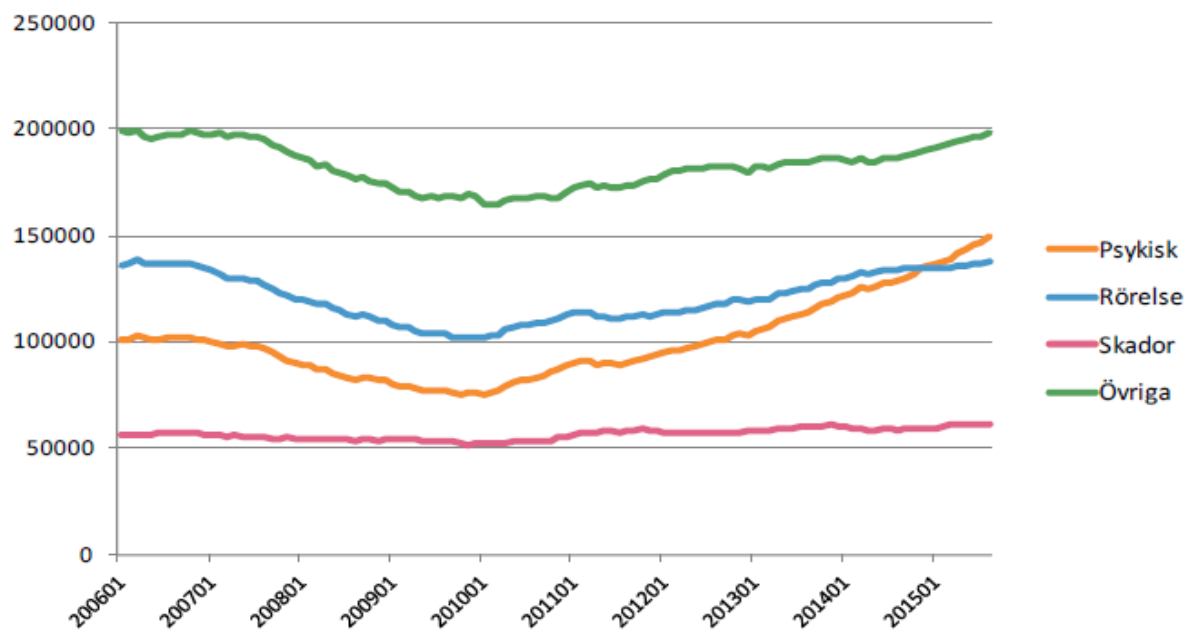
Sjukfrånvaron i riket

Källa: Försäkringskassan

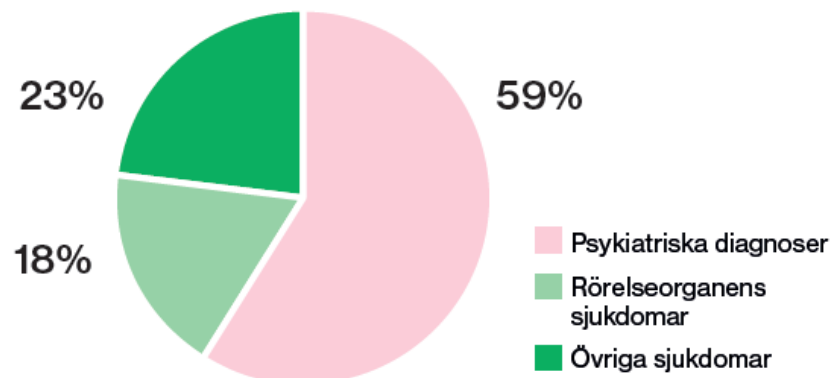
Sjuktalen fortsätter att öka men ökningstakten är i avtagande.

Psykiska diagnoser ökar mer än andra

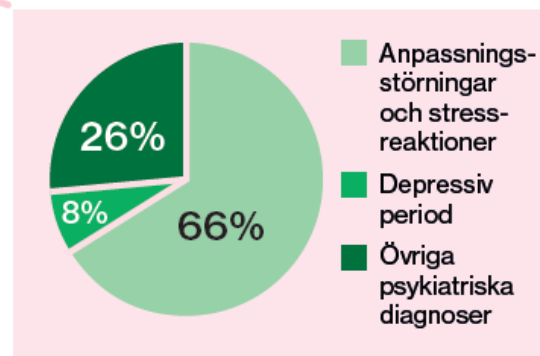
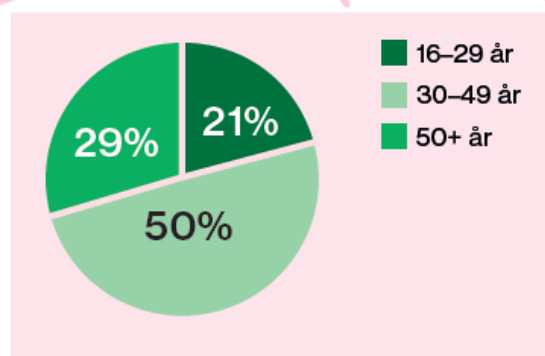
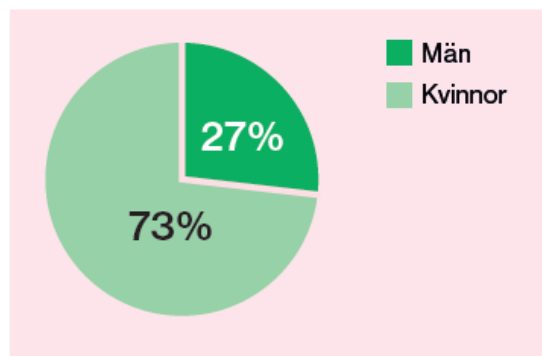

Källa: Försäkringskassan

Ökning i antal startade sjukfall 2010–2015

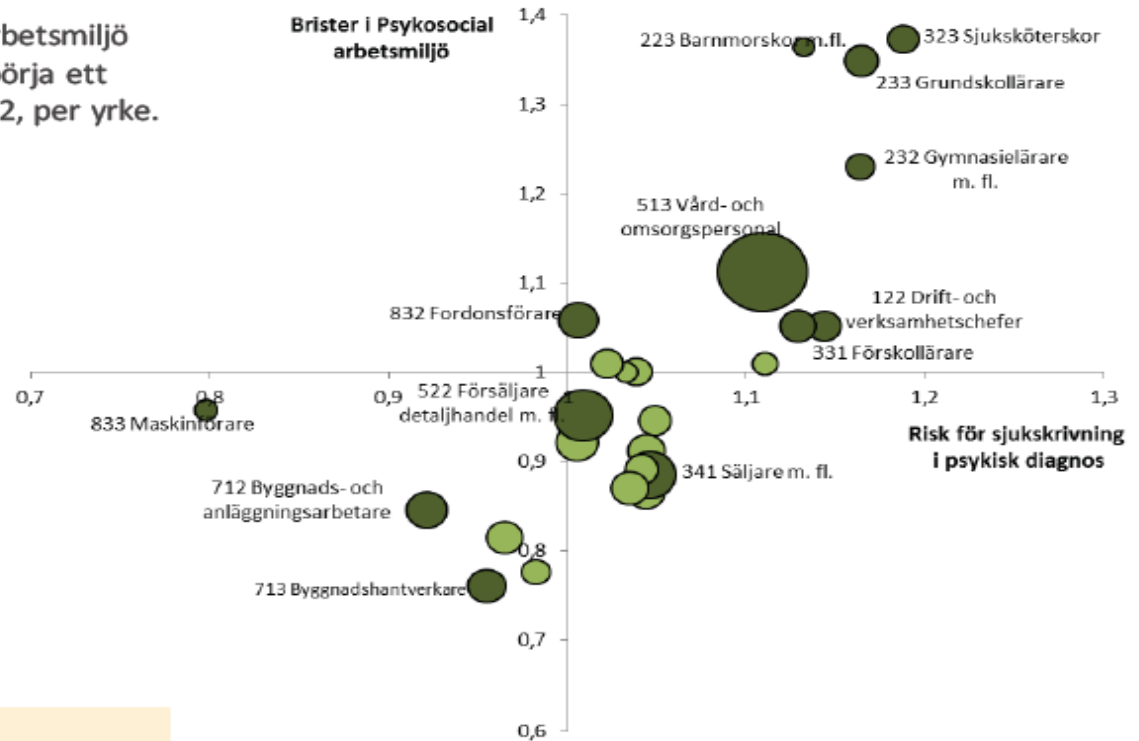
Ökning psykiatriska diagnoser 2010–2015

Källa: Försäkringskassan

Arbetsmiljön har betydelse...

Upplevda brister i psykosocial arbetsmiljö 2011 och relativ risk (RR) att påbörja ett sjukfall med psykisk diagnos 2012, per yrke.

Risk sjukfall psykisk diagnos
> 14 dagar 2012

Källa: Försäkringskassan,
Socialförsäkringsrapport 2014:4

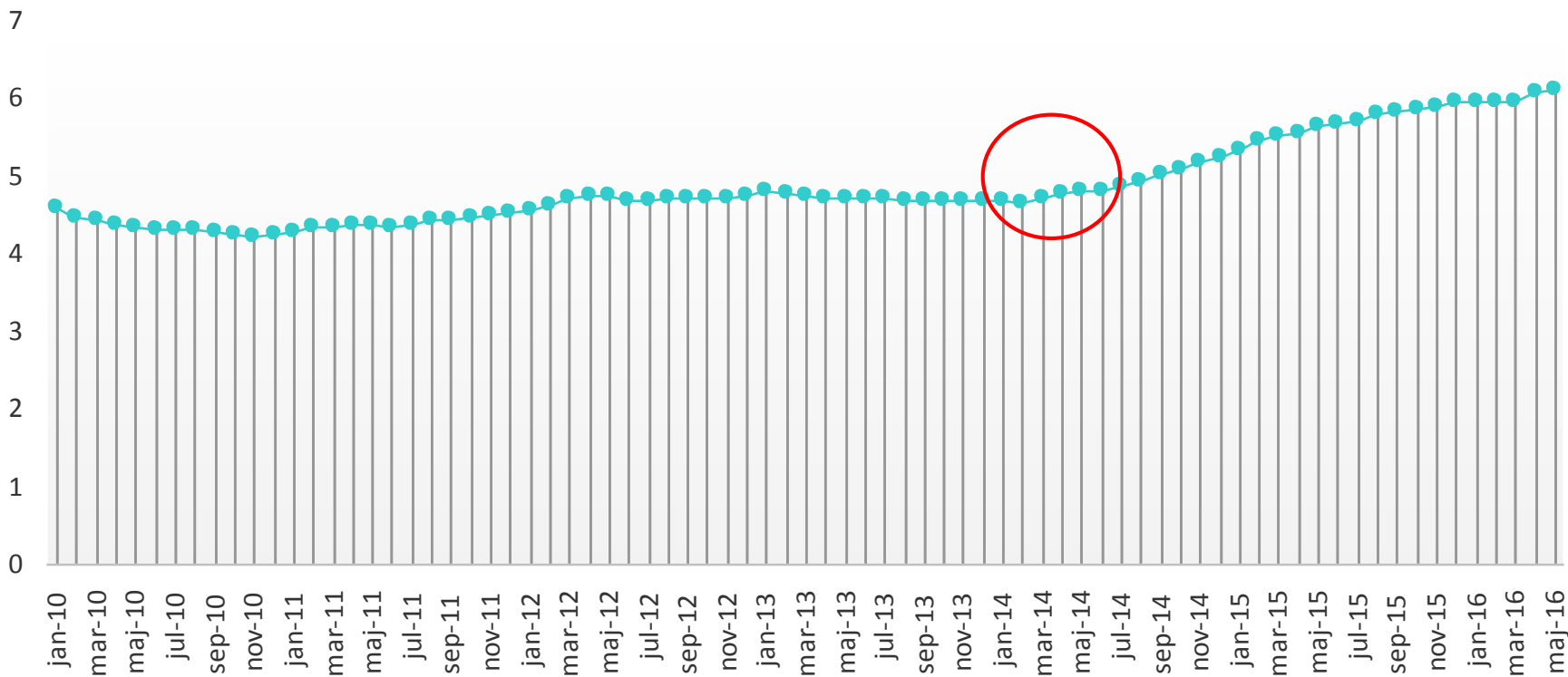
Sjukfrånvaro 2015

Landsting	1) Total sjukfrånvaro %	2) Långtids-sjukfrånvaro ≥ 60 dagar %	3) Sjukfrånvaro kvinnor %	4) Sjukfrånvaro män %	5) Sjukfrånvaro åldersgrupp ≤ 29 år %	6) Sjukfrånvaro åldersgrupp 30-49 år %	7) Sjukfrånvaro åldersgrupp ≥ 50 år %
Antal redovisade	20	20	20	20	20	20	20
Min	5,0	35,4	5,5	2,8	3,5	4,5	5,5
Max	7,3	68,7	8,2	4,5	6,4	6,4	7,6
Vägt medelvärde	6,0	53,1	6,7	3,6	4,9	5,5	6,8
Stockholms läns landsting	6,4	53,0	7,1	3,8	5,8	5,9	7,2
Landstinget i Uppsala län	5,1	56,9	5,9	2,8	4,6	4,8	5,8
Landstinget Sörmland	6,2	51,5	7,0	3,7	4,7	6,0	6,9
Landstinget i Östergötland	5,4	51,3	6,0	2,8	4,1	5,0	6,2
Landstinget i Jönköpings län	5,3	54,2	5,8	3,1	4,0	4,9	6,2
Landstinget Kronoberg	5,1	49,4	5,5	3,8	4,1	4,9	5,5
Landstinget i Kalmar län	5,0	51,3	5,5	3,2	3,6	4,6	5,7
Landstinget Blekinge	5,3	48,5	5,9	3,0	4,0	4,9	5,9
Region Skåne	5,6	57,5	6,2	3,4	4,4	5,2	6,4
Landstinget Halland	5,0	35,4	5,6	3,0	3,7	4,5	5,9
Västra Götalandsregionen	6,7	57,2	7,5	3,9	5,5	6,0	7,6
Landstinget i Värmland	5,4	42,3	5,9	3,3	4,2	5,0	6,1
Örebro läns landsting	5,7	57,9	6,3	3,5	4,1	5,3	6,9
Landstinget Västmanland	6,6	43,3	7,2	4,1	6,4	6,4	6,9
Landstinget Dalarna	6,8	56,2	7,4	4,5	6,2	6,3	7,4
Landstinget Gävleborg	5,6	42,2	6,2	3,5	3,5	5,1	6,4
Landstinget Västernorrland	7,3	68,7	8,2	4,0	5,2	6,0	7,4
Jämtlands läns landsting	6,6	60,4	7,4	3,8	6,2	5,6	7,6
Västerbottens läns landsting	5,9	46,4	6,6	3,4	5,2*	5,2	6,7
Norrbottnens läns landsting	5,4	42,6	5,9	3,5	4,1	5,0	6,2

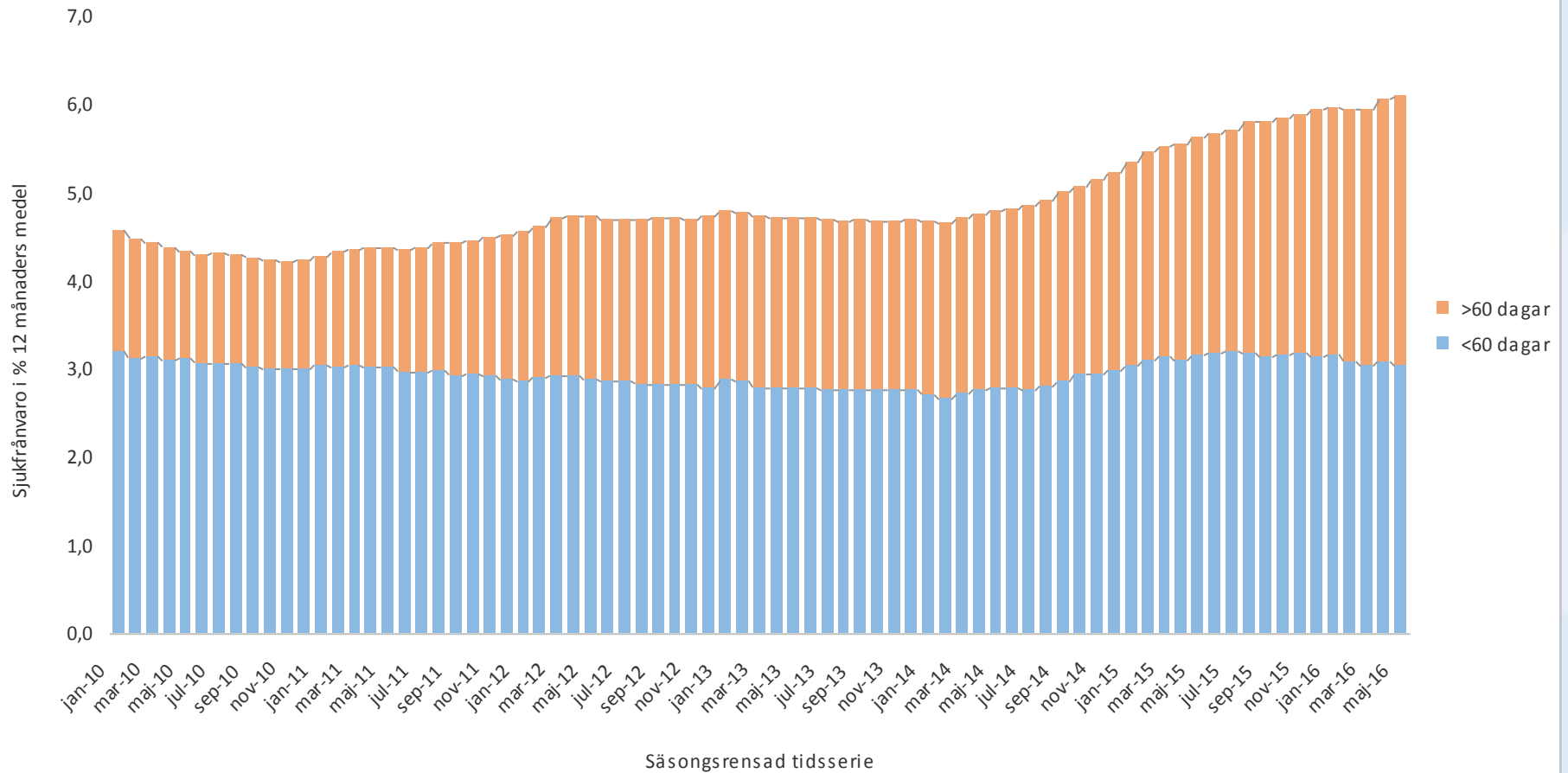
Sjukfrånvaro i Västerbottens läns landsting 2010-2016

SJUKFRÅNVARO TRENDVÄRDE

(säsongrensat 12 månaders medelvärde)

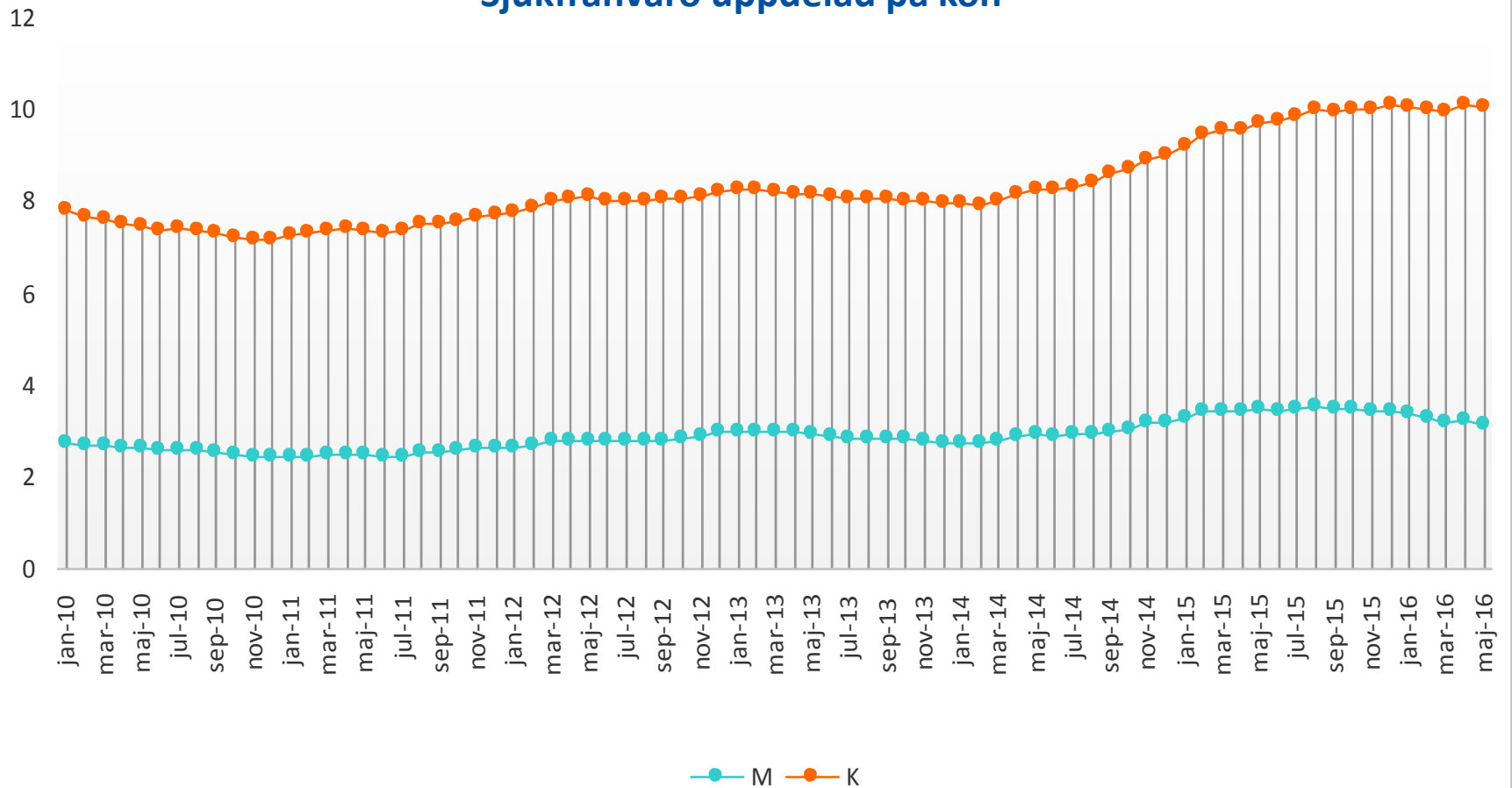

Sjukfrånvaro fördelat på mer/mindre än 60 dagar

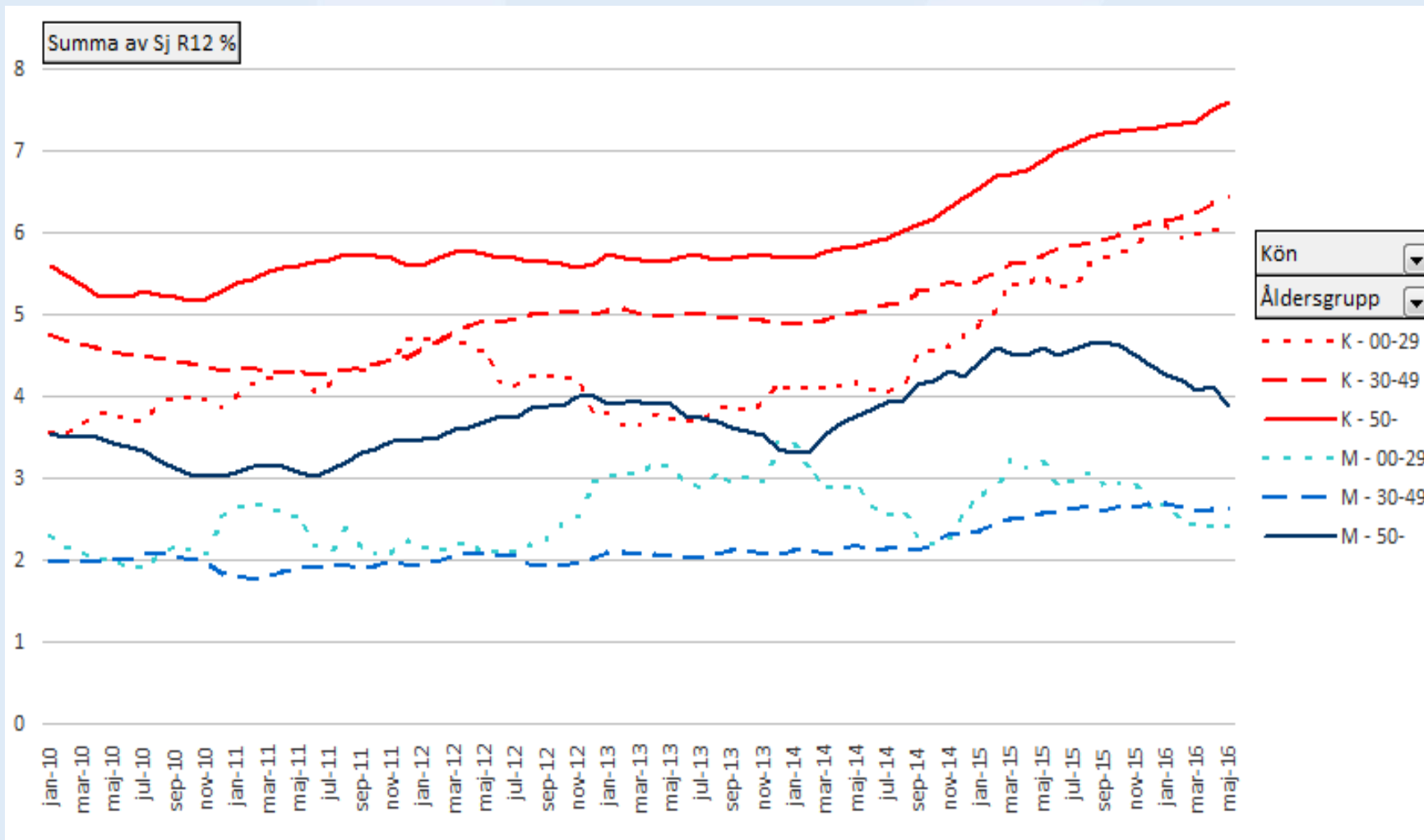

SJUKFRÅNVARO TRENDVÄRDE

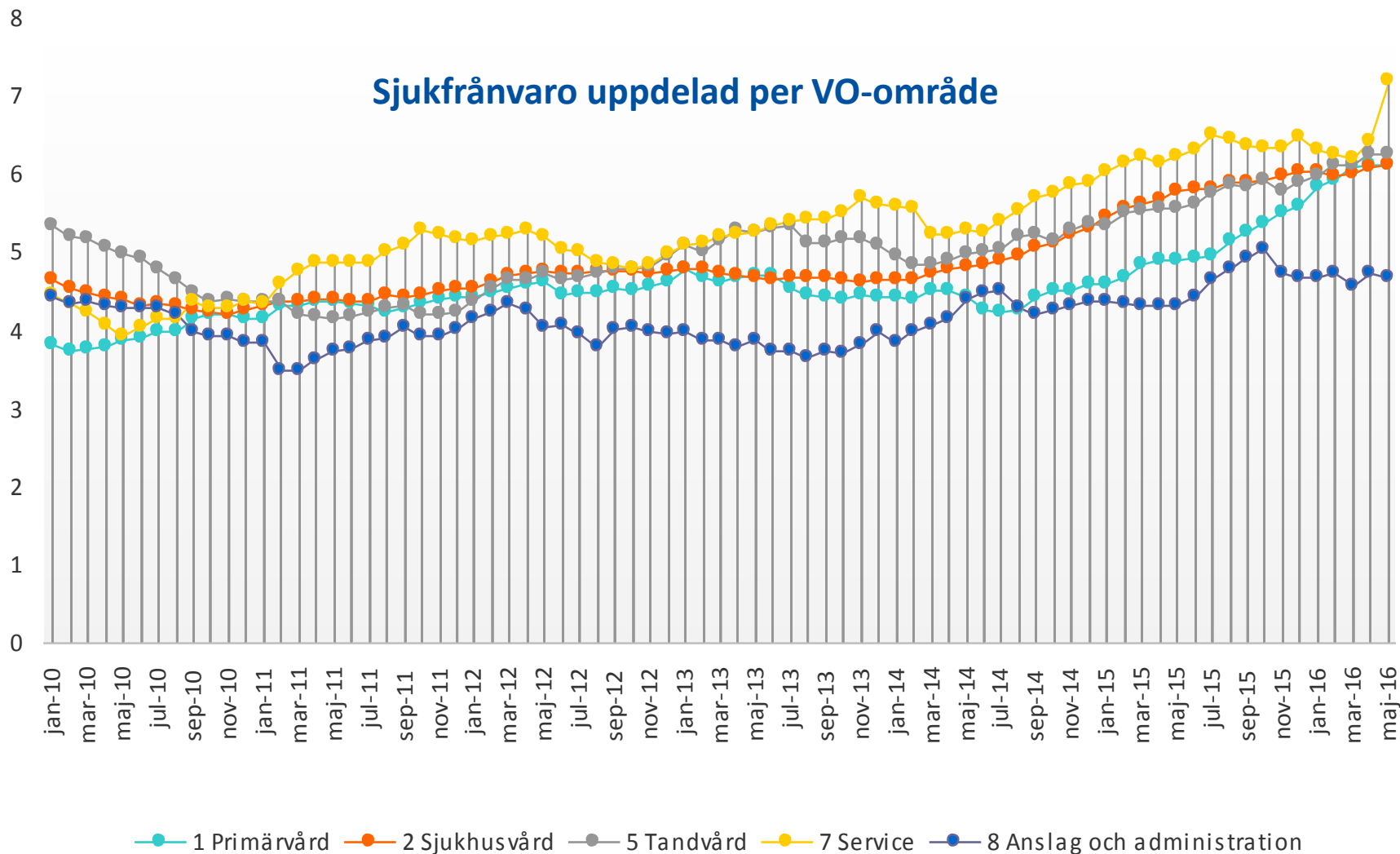
Sjukfrånvaro uppdelad på kön

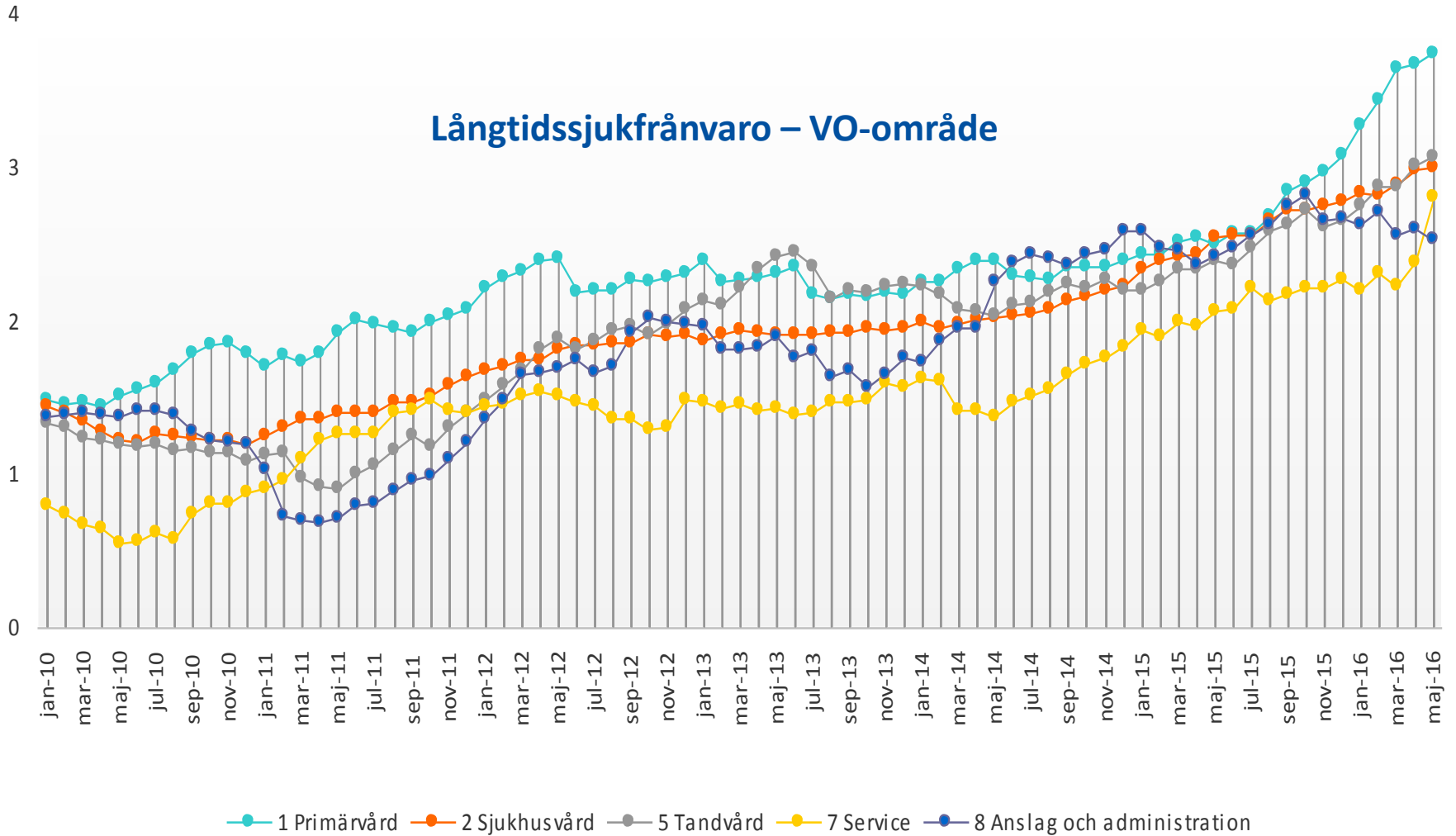
Sjukfrånvaro kön, åldersindelad

Sjukfrånvaro uppdelad per VO-område

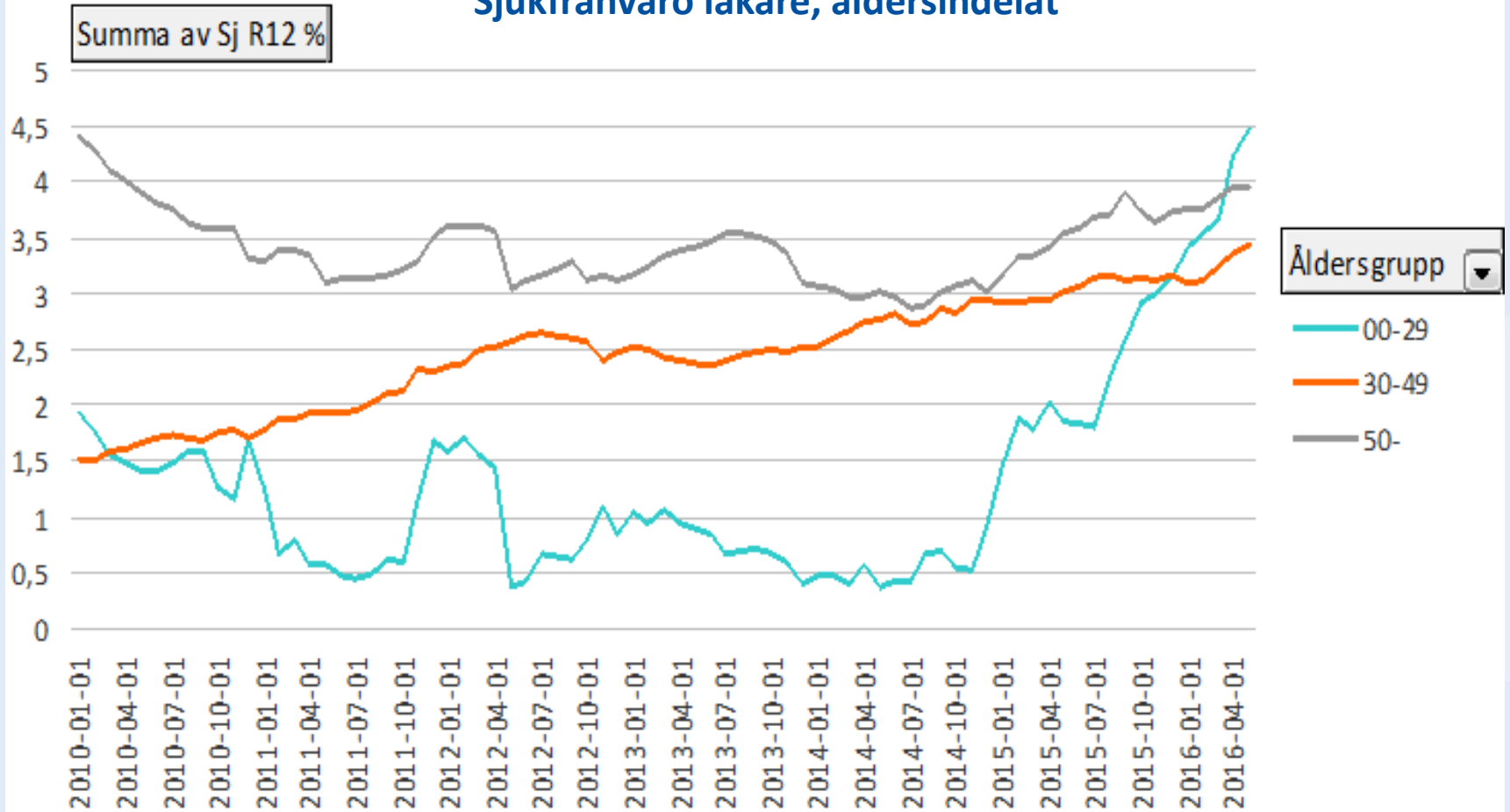
Långtidssjukfrånvaro – VO-område

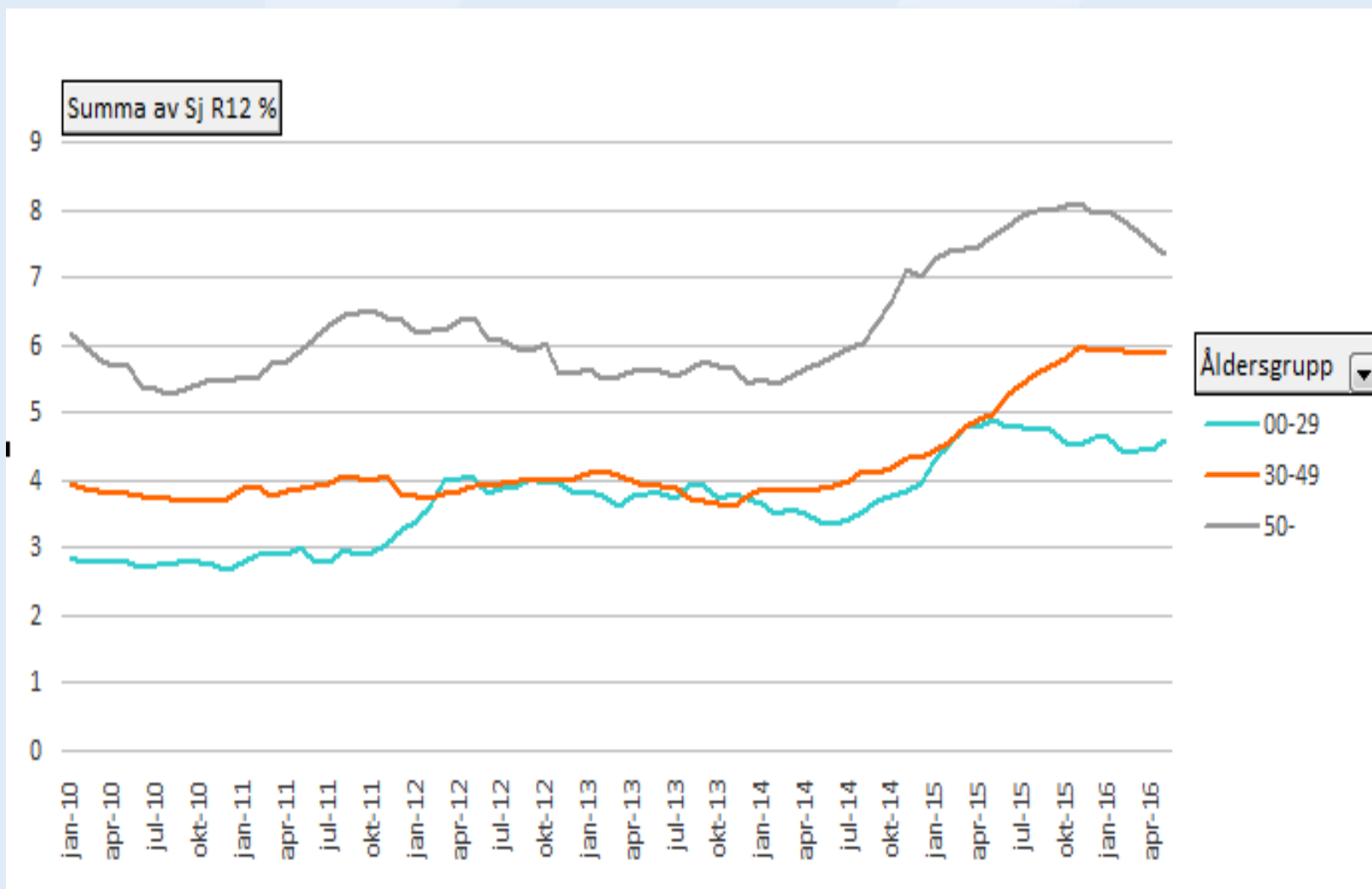
Sjukfrånvaro, några vårdkategorier

Överläkare	3,03
Distriktsläkare/Specialist allmänmedicin	3,1
Specialistläkare	1,47
Läkare legitimerad, specialiseringstjänstgöring	2,69
Läkare legitimerad, annan	2,65
Läkare ej legitimerad, allmäntjänstgöring	1,07
Läkare ej legitimerad, annan	2,23
Barnmorska, vårdavdelning	7,3 *
Barnmorska, mottagning/rådgivning	4,73
Anestesisjuksköterska	5,28
Distriktssjuksköterska	3,33
Psykiatrisjuksköterska	5,95
Ambulanssjuksköterska	2,71
Intensivvårdssjuksköterska	5,5
Operationssjuksköterska	5,38
Sjuksköterska, barn	5,81
Sjuksköterska, annan specialistinriktning	3,92
Sjuksköterska, specialfunktion	2,57
Sjuksköterska, annan	4,37
Röntgensjuksköterska	2,67
Undersköterska, vård-/specialavdelning	6,76
Undersköterska, mottagning	7,67 *
Barnsköterska	3,73
Ambulanssjukvårdare	4,05
Skötare, mottagning	5
Skötare, vårdavdelning	6,1
Skötare, behandlingsarbete	2,62
Biomedicinsk analytiker	4,65
Tandläkare, allmäntandvård	6,95
Specialisttandläkare	3,1
Tandläkare under specialiseringstjänstgöring	1,36
Tandsköterska	5,04
Tandhygienist	9,23 *
Tandtekniker	3,87

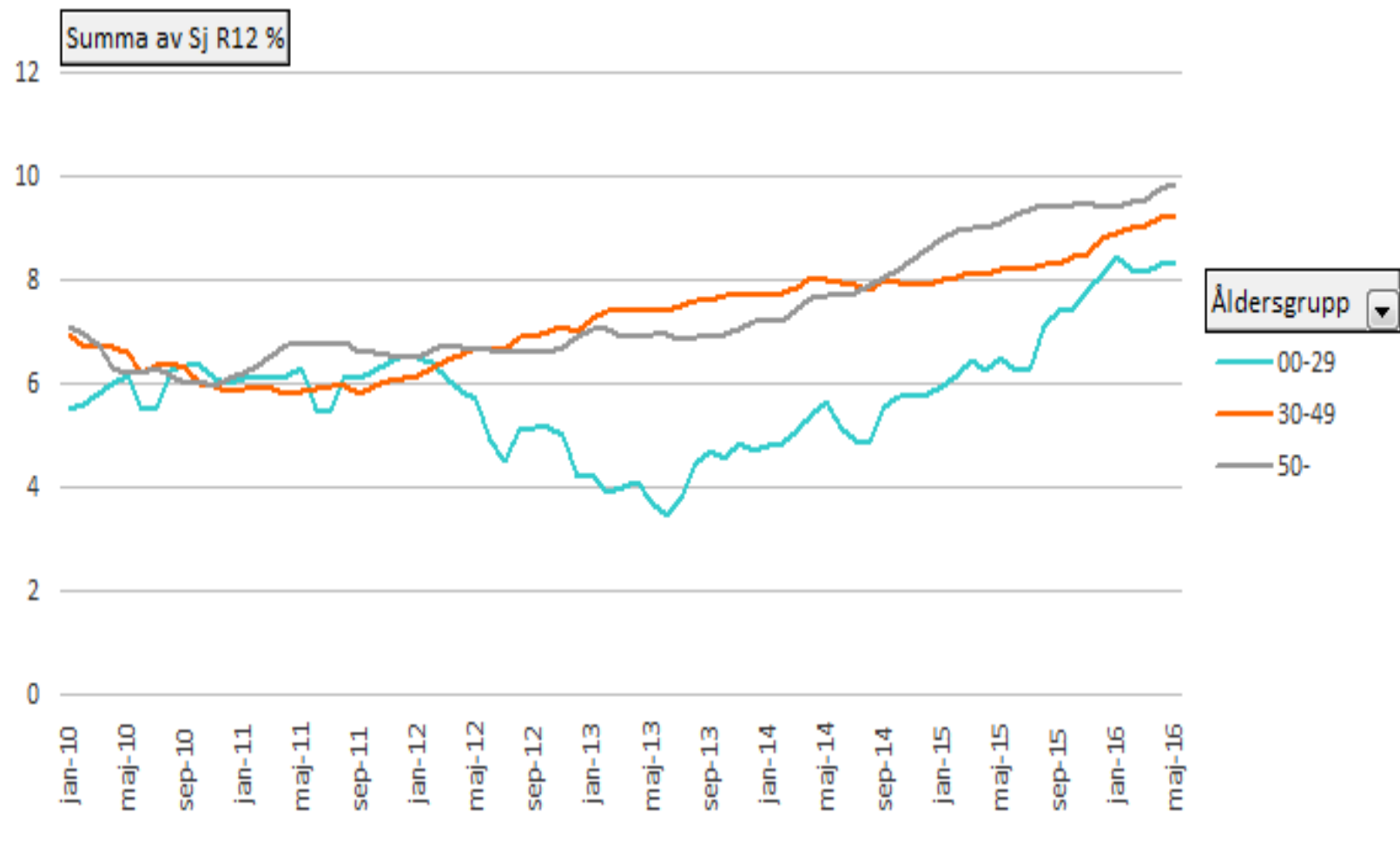
Sjukfrånvaro läkare, åldersindelad

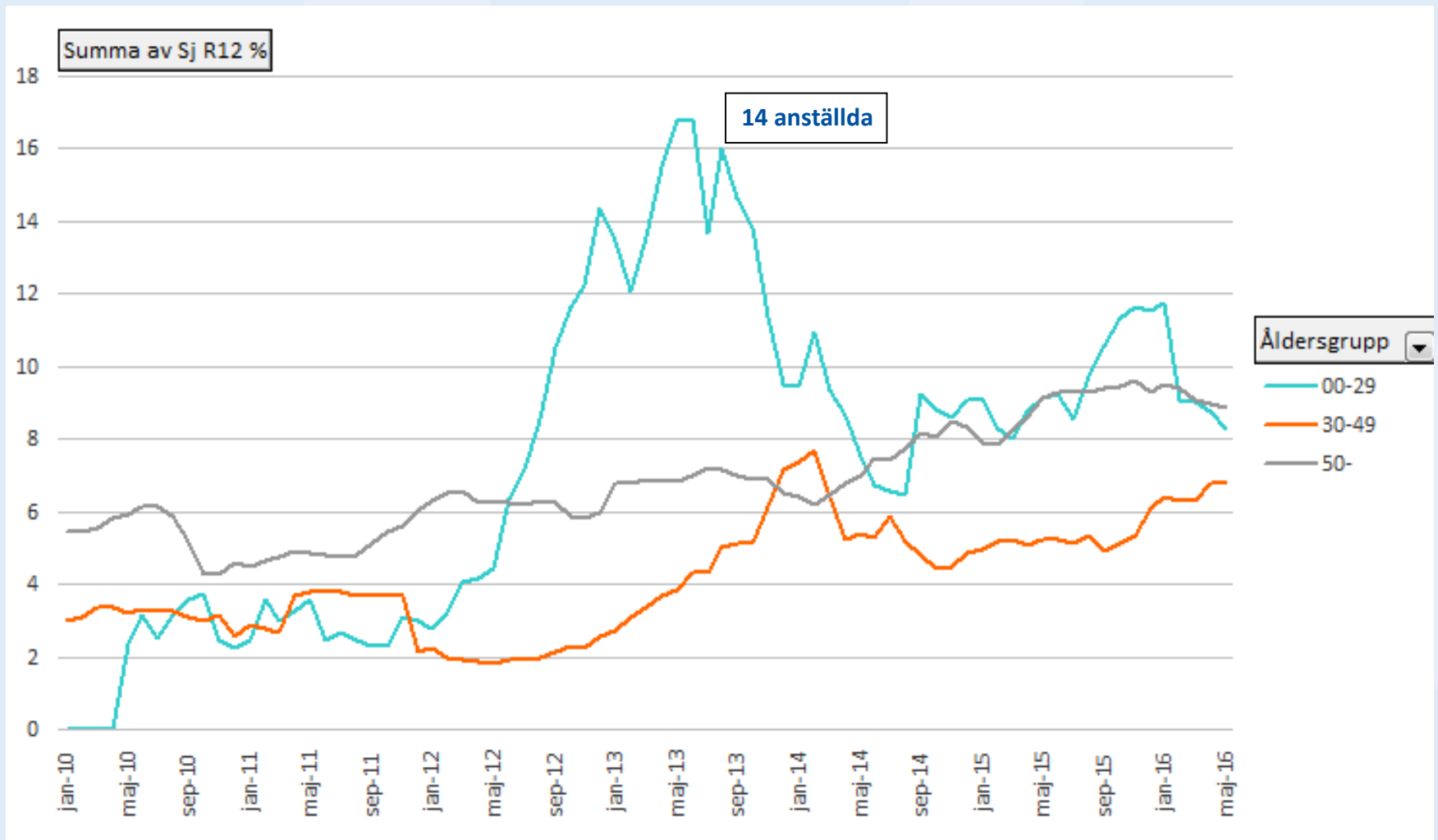
Sjukfrånvaro sjuksköterskor, åldersindelad

Sjukfrånvaro undersköterskor, åldersindelad

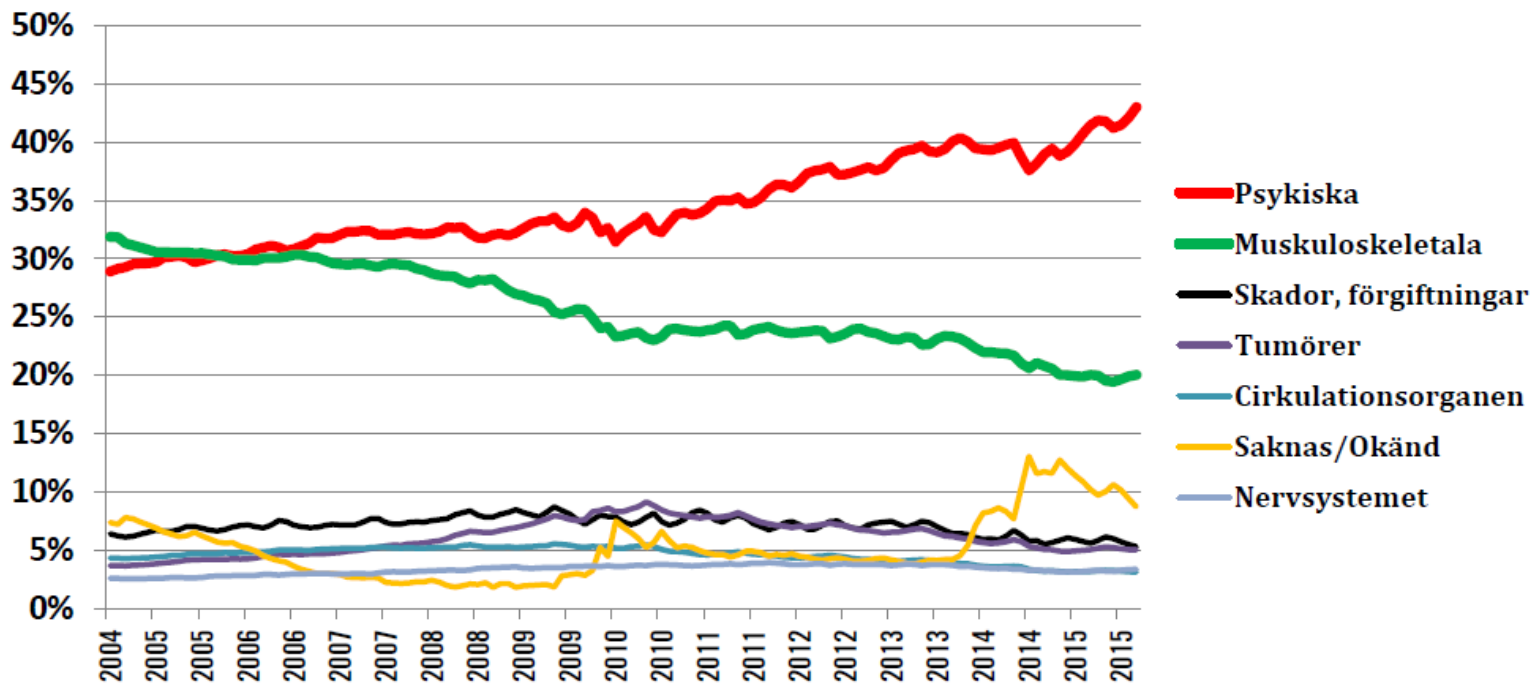
Sjukfrånvaro vårdadm/med sekr/läkarsekr, åldersindelad

3.

Psykosocial arbetsmiljö

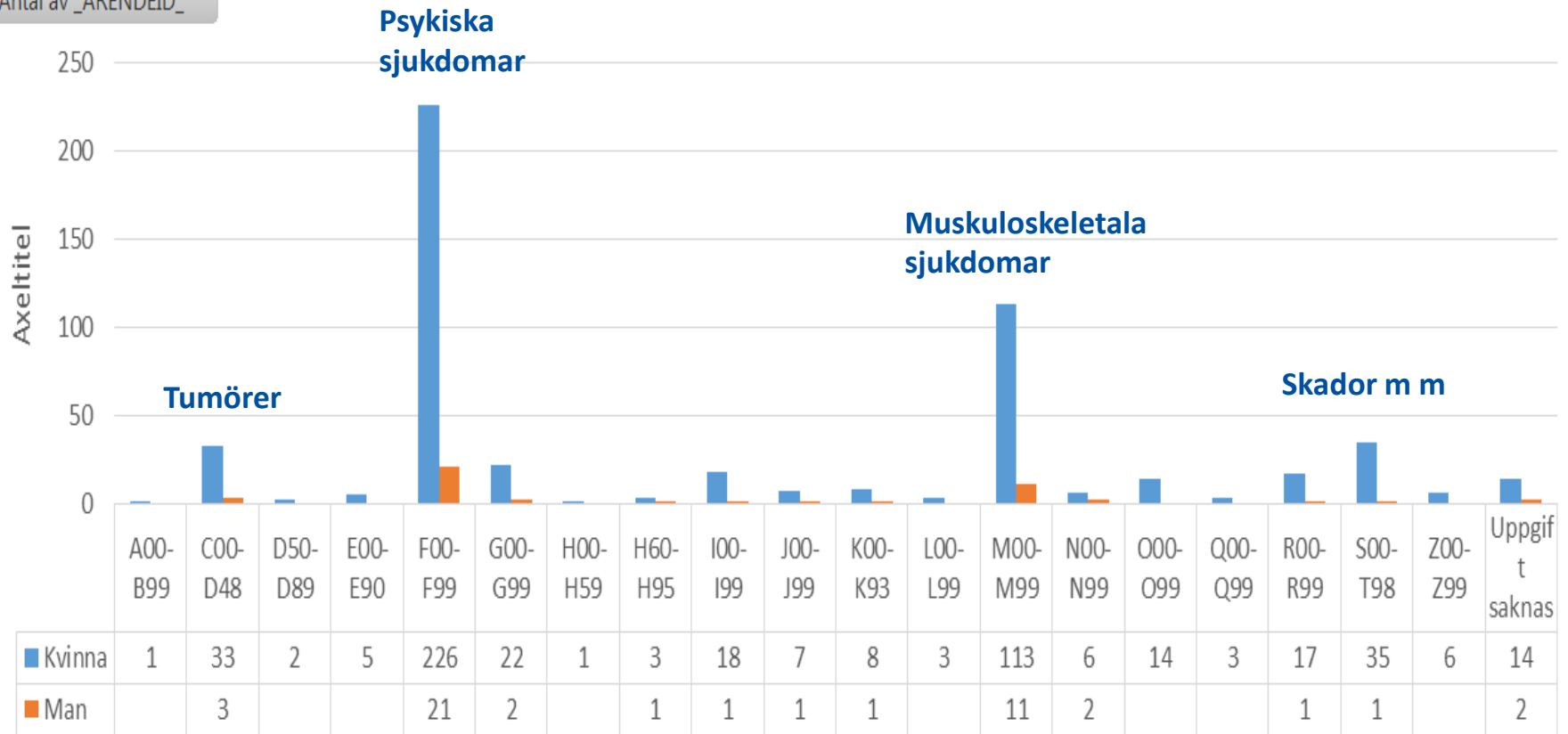
Pågående sjukfall 2004-2015, andelar för olika diagnoser

Källa: Försäkringskassan

Anställda på VLL som har ett pågående sjukpenningärende april 2016

Antal av _ARENDEID_

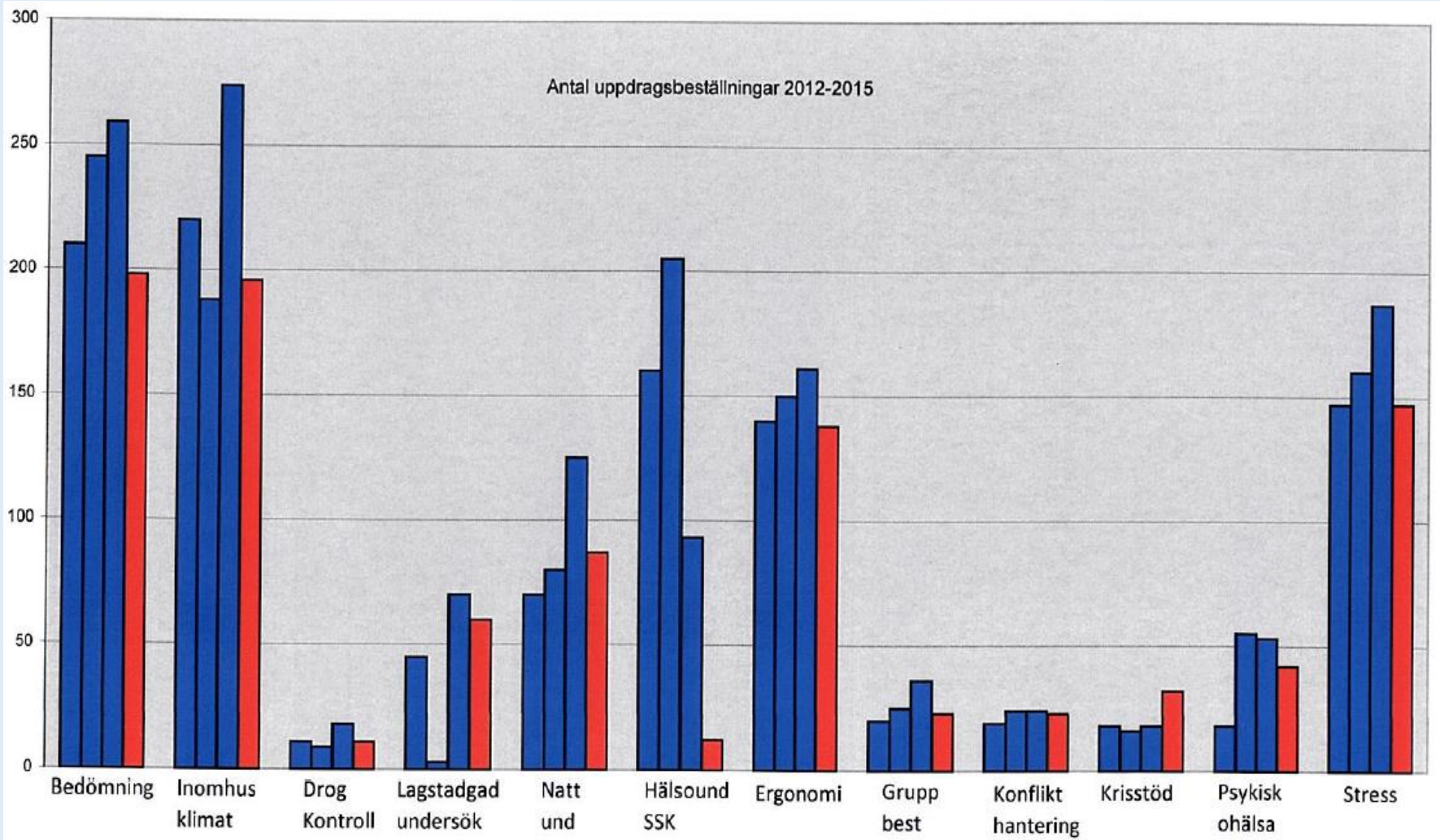
DIAGNOS_KAPITEL_KOD

42%

21%

Källa: Försäkringskassan

Uppdrag företagshälsan 2012-2015

Kostnader

Kostnad 4121-4122 sjuklönekostnader	Inkl PO tkr tom juli		
	2015	2016	Diff
Totaler	54 966	54 717	-248
10 Landstingsstyrelsen	10 886	11 618	732
20 Hälso- och sjukvårdsnämnd	42 248	41 038	-1 210
50 Nämnd för funktionshinder o rehabilitering	1 550	1 818	268
61 Vindelns folkhögskola	177	133	-45
62 Storumans folkhögskola	89	70	-19
81 Patientnämnden	2	41	39
82 Revisionen	13		-13

Kostnad 4121-4122 sjuklönekostnader	Inkl PO tkr tom juli		
	2015	2016	Diff
Totaler	54 966	54 717	-248
Läkare	12 206	12 960	754
Omvårdnadspersonal	26 541	25 420	-1 121
Paramedicin	3 975	3 543	-432
Övriga	12 244	12 794	550

I stället för hälsoväxling

Parterna i kommuner och landsting satsar stort på friskare arbetsplatser, med 25 åtgärder inom åtta områden. Och regeringen drar tillbaka ett omstritt förslag om att öka arbetsgivarnas ansvar för de långa sjukskrivningarna.

- 1. Utveckla styrning och ledning i verksamheterna*
- 2. Stärk samverkan mellan parterna*
- 3. Ge stödinsatser som är lokalt anpassade*
- 4. Förstärk chefernas förutsättningar för att arbeta för att minska sjukfrånvaron*
- 5. Använd företagshälsovården på ett bättre sätt*
- 6. Finn nya vägar tillbaka från sjukskrivning*
- 7. Ta bättre tillvara engagemanget hos de anställda*
- 8. Utveckla och genomför insatser som är specifika för olika verksamheter och yrkesgrupper (skola, vård, omsorg, socialtjänst).*

Senast den 1 juli 2017 lovar de att ha påbörjat arbetet med alla föreslagna åtgärder. Kommunernas och landstingens arbetsmiljöråd blir en styrgrupp för satsningen.

Vad görs idag?

- Strategiska arbetsmiljöområden för 2016-2019
 - Organisation och struktur för arbetsmiljöarbetet
 - Hälsosfrämjande ledarskap och medarbetarskap
 - Hälsosfrämjande organisatorisk och social arbetsmiljö
 - God fysisk arbetsmiljö
- Hälsosfrämjande arbetsplatser
- Användning av skattningsenkät i det systematiska arbetsmiljöarbetet
- Arbetsmiljöutbildningar – grundläggande arbetsmiljöutbildning, riskbedömning, rehabilitering, särskild utbildning m a a den nya föreskriften OSA, Adato, LISA, alkohol och droger
- Ledarutveckling
- Översyn av chefsförsörjningsprocessen
- Coaching
- Samverkan med Försäkringskassan
- Insatser från Företagshälsan, köp av externa företagshälsovårdsinsatser
- Metodstöd och vägledning till chefer
- Projekt hälsosamma arbetstider
- Rehab kedjan
- Rehab resurs

Vad mer behöver göras?

- Förutsättningar för våra chefer – som i stor utsträckning påverkar medarbetares mående (närvarande, feedback etc)
- Medarbetarsamtal
- Aktivare och mer kvalitetssäkrad rehabilitering
- Aktiva diskussioner i verksamheterna om vad man kan göra utifrån sjukskrivningsläget med psykisk ohälsa
- Finns det strukturella och organisatoriska orsaker till sjukfrånvaron?
- Hälsosamma arbetstidsscheman
- Uppföljning på alla nivåer av arbetsmiljön
- Utveckla nyckeltalen ännu mer för bättre analyser
- Stärka samverkansgrupperna, tillika skyddskommittéer
- Förbättra introduktionen av nyanställda
- Företagshälsan mer inriktad på att främja hälsa och förebygga ohälsa
- Handledning
- Omvärldsbevakning
- Kraftsamla alla kompetenser och åtgärder inom området
- Projekt tillsammans med Arbets- och miljömedicin om psykisk ohälsa
- Konsekvensanalys vid införande av verksamhetssystem
- Verksamhetsnära services påverkan på arbetsmiljön, rätt använd kompetens

... men mera resurser behövs

- Fördjupade analyser för att komma med förslag på riktade åtgärder för att minska sjukfrånvaron, t ex särskilt projekt med långa rehab ärenden, analysera arbetsskador (LISA – avvikelshanteringssystemet), ungas inställning till sin arbetsmiljö